

Lagrådsremiss

Ett starkare skydd för den enskildes integritet vid kreditupplysning

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 11 februari 2010

Beatrice Ask

Fredrik Ludwigs
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen lämnar regeringen vissa förslag för att stärka den enskildes personliga integritet vid kreditupplysningsverksamhet.

När kreditupplysningar tillhandahålls ur databaser, t.ex. på Internet, på sätt som avses i yttrandefrihetsgrundlagen är i dag flera av kreditupplysningslagens integritetsskyddande bestämmelser inte tillämpliga. För att stärka skyddet för den enskilde föreslås att följande ska gälla även i dessa fall.

– Beställaren av en kreditupplysning ska ha ett legitimt behov av informationen.

– Fullständig information om kreditupplysningen (kreditupplysningskopia) ska sändas till den som avses med upplysningen.

– En rättelse eller komplettering ska sändas till var och en som under den senaste tolv månaders perioden tagit del av oriktiga eller missvisande uppgifter.

Det föreslås också att s.k. omfrågeuppgifter ska gallras senast efter ett år.

Vidare föreslås att om en kreditupplysning lämnas ut till en bank eller något annat institut endast för beräkning av kapitalkrav för kreditrisker, så behöver den som avses med upplysningen inte samtidigt få information om innehållet i upplysningen och möjlighet till rättelse. Information om vem som lämnat upplysningen, vem som inhämtat den och ändamålet med inhämtandet ska dock ges utan onödigt dröjsmål.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2010.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	3
2	Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)	4
3	Ärendet och dess beredning.....	9
4	Kreditupplysningar och Internet	10
5	Omfrågeuppgifter och mindre betalningsförsummelser i kreditupplysningar	14
6	Kreditupplysningar och kapitalkrav	17
7	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	19
8	Förslagets konsekvenser	20
9	Författningskommentar.....	21
Bilaga 1	Sammanfattning av departementspromemorian (Ds 2008:34).....	27
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	29
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	35

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173).

2 Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Härigenom föreskrivs att 8, 9, 11, 12 och 19 §§ kreditupplysningslagen (1973:1173)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

8 §²

En uppgift om en fysisk person ska gallras när det inte längre är nödvändigt att bevara uppgiften med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

En uppgift om en fysisk person som inte är näringsidkare ska gallras senast tre år efter den dag då den omständighet inträffade eller det förhållande upphörde som uppgiften avser. *En uppgift om skuldsanering ska dock alltid* gallras senast fem år efter den dag då skuldsaneringen beviljades eller, om en betalningsplan enligt skuldsaneringslagen (2006:548) löper under längre tid, senast den dag då planen löper ut.

En uppgift som har inhämtats från Kronofogdemyndigheten i dess verksamhet med indrivning och utsökning ska gallras när den inte omfattas av undantaget från sekretess i 34 kap. 1 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). En uppgift som har inhämtats från Kronofogdemyndigheten ska också gallras när den har blockerats av Kronofogdemyndigheten med stöd av 3 kap. 3 a § lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet.

9 §³

Kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare får inte lämnas ut, om det finns anledning att anta att upplysningen kommer att användas av någon annan än den som på grund av ett ingånget eller ifrågasatt kreditavtal

Föreslagen lydelse

8 §²

En uppgift om en fysisk person som inte är näringsidkare ska gallras senast tre år efter den dag då den omständighet inträffade eller det förhållande upphörde som uppgiften avser. *Rör uppgiften en begäran om eller ett utlämnande av en kreditupplysning, ska den dock gallras senast ett år efter den dag då begäran framställdes. Gäller uppgiften skuldsanering, ska den* gallras senast fem år efter den dag då skuldsaneringen beviljades eller, om en betalningsplan enligt skuldsaneringslagen (2006:548) löper under längre tid, senast den dag då planen löper ut.

Kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare får inte lämnas ut, om det finns anledning att anta att upplysningen kommer att användas av någon annan än den som på grund av ett ingånget eller ifrågasatt kreditavtal

¹ Lagen omtryckt 1981:737.

² Senaste lydelse 2009:413.

³ Senaste lydelse 1997:556.

eller av någon liknande anledning har behov av upplysningen. *Vad som nu har sagts gäller inte offentliggörande av en kreditupplysning på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.*

eller av någon liknande anledning har behov av upplysningen.

Första stycket gäller inte offentliggörande av en kreditupplysning på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, utom när upplysningen tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 9 § den lagen.

11 §⁴

När en kreditupplysning om en fysisk person lämnas ut, *skall* till den som avses med upplysningen samtidigt och kostnadsfritt sändas ett skriftligt meddelande om

a) vem som bedriver kreditupplysningsverksamheten,
b) ändamålen med behandlingen,
c) de uppgifter, omdömen och råd som upplysningen innehåller om honom,

d) möjligheten att få rättelse av de uppgifter som rör honom, och

e) vem som har begärt upplysningen.

När en kreditupplysning om en fysisk person lämnas ut, *ska* till den som avses med upplysningen samtidigt och kostnadsfritt sändas ett skriftligt meddelande om

1. vem som bedriver kreditupplysningsverksamheten,
2. ändamålen med behandlingen,
3. de uppgifter, omdömen och råd som upplysningen innehåller om honom *eller henne*,

4. möjligheten att få rättelse av de uppgifter som rör honom *eller henne*, och

5. vem som har begärt upplysningen.

Om kreditupplysningen lämnas ut till ett svenskt kreditinstitut eller värdepappersbolag, eller till ett motsvarande utländskt företag, för att användas endast som underlag för beräkning av kapitalkrav för kreditrisker med en sådan metod som avses i 4 kap. 7 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, får meddelandet sändas senare men utan onödigt dröjsmål och begränsas till information enligt första stycket 1, 2 och 5. Om den som avses med upplysningen begär det,

⁴ Senaste lydelse 2001:164.

Vad som sägs i första stycket gäller också när en kreditupplysning lämnas om ett handelsbolag eller kommanditbolag.

Vad som sägs i första och andra styckena gäller inte kreditupplysningar som lämnas genom offentliggörande på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

ska även information enligt 3 och 4 sändas till honom eller henne.

Första och andra styckena gäller också när en kreditupplysning lämnas om ett handelsbolag eller kommanditbolag.

Första–tredje styckena gäller inte kreditupplysningar som lämnas genom offentliggörande på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, *utom när upplysningarna tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 9 § den lagen.*

12 §⁵

Finns det anledning att misstänka att en uppgift som behandlas i kreditupplysningsverksamhet eller som har lämnats i en kreditupplysning under den senaste tolv månadersperioden är oriktig eller missvisande, eller att den annars har behandlats i strid med denna lag, *skall* den som bedriver verksamheten utan dröjsmål vidta skäliga åtgärder för att utreda förhållandet.

Visar det sig att uppgiften är oriktig eller missvisande, eller att den annars har behandlats i strid med lagen, *skall* den, om den förekommer i register, rättas, kompletteras eller uteslutas ur registret. *Har en oriktig eller missvisande uppgift tagits in i en kreditupplysning som lämnats på annat sätt än som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, skall rättelse eller komplettering så snart det kan ske tillställas var och en som under den senaste tolv månadersperioden fått del av uppgiften. Har uppgiften under den senaste tolv månadersperioden lämnats i en periodisk skrift eller i en kreditupplysningsverksamhet som bedrivs genom*

Finns det anledning att misstänka att en uppgift som behandlas i kreditupplysningsverksamhet eller som har lämnats i en kreditupplysning under den senaste tolv månadersperioden är oriktig eller missvisande, eller att den annars har behandlats i strid med denna lag, *ska* den som bedriver verksamheten utan dröjsmål vidta skäliga åtgärder för att utreda förhållandet.

Visar det sig att uppgiften är oriktig eller missvisande, eller att den annars har behandlats i strid med lagen, *ska* den, om den förekommer i register, rättas, kompletteras eller uteslutas ur registret.

⁵ Senaste lydelse 2001:164.

återkommande offentliggöranden enligt yttrandefrihetsgrundlagen, skall rättelse eller komplettering så snart det kan ske införas i ett följande nummer av skriften eller motsvarande form av offentliggörande enligt yttrandefrihetsgrundlagen. Vad som sägs i detta stycke gäller dock inte, om uppgiften uppenbarligen saknar betydelse för bedömningen av vederbörandes vederhäftighet i ekonomiskt hänseende.

Om en oriktig eller missvisande uppgift har tagits in i en kreditupplysning som lämnats ut, ska rättelse eller komplettering så snart det kan ske tillställas var och en som under den senaste tolv månadersperioden fått del av uppgiften. Detta gäller inte offentliggörande av en kreditupplysning på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, utom när upplysningen tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 9 § den lagen.

Har uppgiften under den senaste tolv månadersperioden lämnats i en periodisk skrift eller i en kreditupplysningsverksamhet som bedrivs genom återkommande offentliggöranden enligt yttrandefrihetsgrundlagen, ska rättelse eller komplettering så snart det kan ske införas i ett följande nummer av skriften eller motsvarande form av offentliggörande enligt yttrandefrihetsgrundlagen.

Andra-fjärde styckena gäller inte om uppgiften uppenbarligen saknar betydelse för bedömningen av vederbörandes vederhäftighet i ekonomiskt hänseende.

Har en fråga om rättelse eller liknande åtgärd tagits upp efter framställning från den som uppgiften avser, skall denne kostnadsfritt underrättas om huruvida sådan åtgärd vidtagits.

Har en fråga om rättelse eller liknande åtgärd tagits upp efter framställning från den som uppgiften avser, ska denne kostnadsfritt underrättas om huruvida en sådan åtgärd vidtagits.

19 §⁶

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bedriver kreditupplysningsverksamhet utan att ha rätt till det enligt 3 §,

2. bryter mot 6–9 §§, 13 § första stycket eller andra stycket första meningen eller 16 § tredje stycket,

3. bryter mot ett villkor som har meddelats enligt 4 § andra stycket, 13 § andra stycket andra meningen eller 17 § första stycket, eller

4. lämnar en osann uppgift i sådana fall som avses i 10 § eller 16 § andra stycket eller i ett meddelande enligt 11 §.

Till böter döms den som genom oriktiga uppgifter uppsåtligen föranleder att någon som bedriver kreditupplysningsverksamhet, i annat fall än som *avses* i 9 § andra *meningen*, lämnar ut en kreditupplysning utan att ha grund till detta enligt 9 §. Till samma straff döms den som genom att utnyttja uppgifter hos någon som bedriver kreditupplysningsverksamhet uppsåtligen bereder sig tillgång till en kreditupplysning utan att ha grund till detta enligt 9 §. I ringa fall döms dock inte till ansvar.

Till böter döms den som genom oriktiga uppgifter uppsåtligen föranleder att någon som bedriver kreditupplysningsverksamhet, i annat fall än *de* som *undantas* i 9 § andra *stycket*, lämnar ut en kreditupplysning utan att ha grund till detta enligt 9 § *första stycket*. Till samma straff döms den som genom att utnyttja uppgifter hos någon som bedriver kreditupplysningsverksamhet uppsåtligen bereder sig tillgång till en kreditupplysning utan att ha grund till detta enligt 9 § *första stycket*. I ringa fall döms dock inte till ansvar.

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2010.

2. I fråga om rättelse eller komplettering av en uppgift i en kreditupplysning som lämnats före ikraftträdandet gäller 12 § i dess äldre lydelse.

⁶ Senaste lydelse 1997:556.

3 Ärendet och dess beredning

I flera sammanhang har det påtalats brister i den lagstiftning som skyddar den enskildes personliga integritet när kreditupplysningar lämnas via Internet (se skrivelser från Datainspektionen [Ju2001/8106/L2], Integritetsskyddskommitténs betänkande Skyddet för den personliga integriteten – kartläggning och analys [SOU 2007:22, Del 1, s. 139] och Yttrandefrihetskommitténs betänkande Grundlagsskydd för digital bio och andra yttrandefrihetsrättsliga frågor [SOU 2009:14, s. 113]). Regeringen har i ett annat lagstiftningsärende ansett att det är otillfredsställande att vissa regler i kreditupplysningslagen om skydd för enskildas personliga integritet inte gäller för kreditupplysningar som lämnas på det viset (prop. 2009/10:81 s. 54).

I samband med behandlingen av propositionen Kreditupplysningslagen och dataskyddsdirektivet (prop. 2000/01:50), gav riksdagen tillkänna vad Finansutskottet hade anfört om att enstaka mindre betalningsförsummelser inte får leda till orimliga konsekvenser för den enskilde. Därvid uttalades att regeringen bör överväga att införa dels en beloppsgräns för vilka skulder som får finnas med i en kreditupplysning, dels en förkortad gallringstid för sådana mindre betalningsförsummelser. Det anfördes att regeringen också bör se över hur kreditupplysningsföretagen använder s.k. omfrågeuppgifter och överväga om sådana uppgifter ska anses vara nödvändiga, adekvata och relevanta (bet. 2000/01:FiU21).

Enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar kan banker och andra institut, efter tillstånd från Finansinspektionen, beräkna institutets kapitalkrav för kreditrisk genom användande av interna riskberäkningsmodeller (internmetoder). Svenska Bankföreningen har i en skrivelse väckt frågan om kreditupplysningslagens tillämplighet i dessa fall (Ju2003/4607/L2).

Ovanstående frågor behandlas i Justitiedepartementets promemoria Ett starkare skydd för den enskildes integritet vid kreditupplysning (Ds 2008:34). Promemorian har remitterats. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1* och promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Ju 2008/4277/L2). Ytterligare synpunkter har inhämtats från Datainspektionen och Finansinspektionen i fråga om information till den enskilde när kreditupplysning lämnas ut för beräkning av kapitalkrav. Synpunkterna finns tillgängliga i ärendet.

På grundval av promemorian föreslår regeringen i lagrådsremissen ändringar i kreditupplysningslagen.

4 Kreditupplysningar och Internet

Regeringens förslag: Skyddet för enskildas personliga integritet ska stärkas när en kreditupplysning tillhandahålls ur en databas på sätt som avses i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen. Även i dessa fall ska beställaren av kreditupplysningen ha ett legitimt behov av upplysningen och en kreditupplysningskopia sändas till den som upplysningen avser. Vidare ska skyldigheten att sända en rättelse eller komplettering av oriktiga eller missvisande uppgifter gälla. Straffansvaret för överträdelser av bestämmelserna om legitimt behov och om kreditupplysningskopia ska också gälla.

Promemorians förslag stämmer i sak överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta instanserna tillstyrker förslagen. *Finansinspektionen* och några andra instanser anser att även tekniska upptagningar som omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen, såsom CD-romskivor, bör omfattas av det förstärkta integritetsskyddet. *Justitiekanslern*, *Kammarrätten i Sundsvall*, *Svensk Inkasso*, *Svenska Journalistförbundet*, *Business Check i Sverige AB*, *CreditSafe i Sverige AB* och *Syna AB* anser att de föreslagna ändringarna i fråga om krav på legitimt behov och kreditupplysningskopia saknar stöd i yttrandefrihetsgrundlagen och därför inte kan införas utan grundlagsändring eller, anser några av dem, att det är tveksamt om det finns ett sådant stöd och att ändringarna därför inte bör införas utan grundlagsändring.

Skälen för regeringens förslag

Kreditupplysningsverksamhet och skydd för enskildas integritet

Kreditupplysningslagen (1973:1173) syftar i första hand till att undanröja riskerna för att kreditupplysningar ska medföra otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet. Samtidigt är lagen avsedd att bidra till en effektivt fungerande kreditupplysningsverksamhet. Med kreditupplysning avses uppgifter, omdömen eller råd som lämnas till ledning för bedömning av någon annans kreditvärdighet eller vederhäftighet i övrigt i ekonomiskt hänseende. En kreditupplysning består främst av ekonomisk information, såsom uppgifter om inkomster, fastighetsinnehav och betalningsförsummelser. Kreditupplysningslagen innehåller en rad bestämmelser som är avsedda att skydda den personliga integriteten.

Generellt gäller att kreditupplysningsverksamheten ska bedrivas så att den inte leder till otillbörligt intrång i den enskildes personliga integritet genom innehållet i de upplysningar som förmedlas eller på annat sätt (5 §).

Av betydelse för integritetsskyddet är bl.a. till vem en kreditupplysning lämnas. Kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare får inte lämnas ut, om det finns anledning anta att upplysningen kommer att användas av någon annan än den som på grund av ett ingånget eller ifrågasatt kreditavtal eller av någon liknande anledning har behov av upplysningen, ett s.k. legitimt behov (9 §).

När en kreditupplysning om en fysisk person lämnas ut, ska till den som avses med upplysningen samtidigt och kostnadsfritt sändas ett skriftligt meddelande om de uppgifter som upplysningen innehåller och vem som har begärt upplysningen, jämte vissa andra uppgifter (11 §). I regel görs detta så att en kopia av upplysningen skickas.

Om en uppgift i ett register visar sig vara oriktig eller missvisande eller har behandlats i strid med kreditupplysningslagen, ska kreditupplysningsföretaget som huvudregel sända en rättelse eller komplettering till var och en som under den senaste tolv månadersperioden fått del av uppgiften (12 §).

Det finns även bestämmelser om straff för brott mot vissa bestämmelser i lagen (19 §).

I kreditupplysningslagen finns ett antal undantag för sådan kreditupplysningsverksamhet som består i offentliggörande av kreditupplysningar på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen. I dessa fall gäller inte kravet på att den som efterfrågar upplysningen ska ha ett legitimt behov. Inte heller måste en kreditupplysningskopia sändas till den som avses med upplysningen. Ytterligare ett undantag gäller för skyldigheten att sända rättelse eller komplettering till var och en som har mottagit en upplysning med en oriktig eller missvisande uppgift eller en uppgift som har behandlats i strid med lagen.

Vid kreditupplysningslagens tillkomst avsåg nu nämnda undantag endast kreditupplysningar i tryckta skrifter. Numera kan även tillhandahållanden av kreditupplysningar via Internet omfattas, till följd av den s.k. databasregeln i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen. Databasregeln ger under vissa förutsättningar grundlagsskydd för tillhandahållande till allmänheten av information ur en databas. Detta gäller dels när den som bedriver verksamheten är en sådan traditionell massmedieaktör som särskilt anges (bl.a. redaktionen för en tryckt periodisk skrift), dels när det utfärdats ett utgivningsbevis för den som bedriver verksamheten. Ett flertal kreditupplysningsföretag bedriver sin verksamhet på ett sådant sätt att den omfattas av detta grundlagsskydd, vilket alltså innebär att vissa av kreditupplysningslagens bestämmelser till skydd för enskildas personliga integritet inte gäller.

Integriteten bör stärkas när kreditupplysningar lämnas via Internet

Kreditupplysningsverksamhet via databaser innebär en rad förbättringar för kreditgivare genom mer uppdaterad information, kortare distributionstid och lägre kostnader. Tillgängligheten och spridningen av kreditupplysningar har därmed ökat. Samtidigt har det medfört försämringar i det skydd för den personliga integriteten som den enskilde annars ges i kreditupplysningslagen. Till följd av undantaget avseende legitimt behov kan kreditupplysningar som tillhandahålls enligt databasregeln i princip göras tillgängliga för vem som helst som önskar ta del av informationen, t.ex. en granne, en kollega eller en arbetsgivare. Personen som avses med upplysningen får i dessa fall inte heller kännedom om att den lämnats ut, eftersom någon kreditupplysningskopia inte skickas ut.

Regeringen konstaterar att undantagen för offentliggörande av upplysningar enligt databasregeln i yttrandefrihetsgrundlagen innebär att skyddet för enskildas personliga integritet inte är tillräckligt gott.

Undantagen, såvitt gäller tryckta skrifter, motiverades vid kreditupplysningslagens tillkomst av trängande praktiska skäl. För utgivaren av en tryckt publikation är det naturligtvis omöjligt att i förväg veta vem som kommer att ta del av den. Ett krav på att i förväg kontrollera att samtliga läsare har ett legitimt behov av informationen skulle i praktiken omöjliggöra en sådan utgivning. Samma skäl är giltiga i fråga om krav på att skicka en rättelse eller komplettering av oriktig eller missvisande uppgift till mottagare av uppgiften (prop. 1973:155 s. 132).

Motsvarande praktiska problem finns inte i fråga om kreditupplysningar som tillhandahålls ur databaser på Internet. I dessa fall kan kreditupplysningsföretaget se till att beställarna av upplysningarna identifieras och därmed förvissa sig om att upplysningarna inte lämnas ut till andra än de som har ett legitimt behov av dem. Det gäller också för möjligheten att skicka kreditupplysningskopior och underrätta om rättelse eller komplettering. Flera kreditupplysningsföretag har också förklarat att man redan idag agerar på detta sätt, dvs. inte tillämpar undantagen när kreditupplysningar lämnas ut till enskilda. I dessa avseenden bör de krav som allmänt gäller för kreditupplysningsverksamhet gälla också när kreditupplysningar tillhandahålls ur databaser.

Vid en sådan bedömning är det naturligt att utvidga straffansvaret enligt 19 § kreditupplysningslagen i tillämpliga delar till att omfatta även dessa fall. Det saknas alltså skäl att i fråga om straffansvar undanta sådant tillhandahållande av kreditupplysningar som sker ur en databas. Några särskilda tillämpningsproblem kan inte heller förutses med en sådan utvidgning.

Ändringarna kan genomföras utan grundlagsändring

I promemorian görs bedömningen att de föreslagna ändringarna kan införas i kreditupplysningslagen utan att någon ändring behöver göras i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen. Några remissinstanser anser däremot att det inte finns utrymme för detta.

I enlighet med 1 kap. 12 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen jämförd med 1 kap. 9 § 4 tryckfrihetsförordningen finns det i fråga om offentliggöranden i grundlagsskyddade medier möjlighet att i lag meddela föreskrifter om förbud mot offentliggörande i yrkesmässig kreditupplysningsverksamhet av kreditupplysning, som innebär otillbörligt intrång i enskilds personliga integritet eller som innehåller oriktig eller missvisande uppgift. Detsamma gäller i fråga om ersättningsskyldighet för sådant offentliggörande samt om rättelse av oriktig eller missvisande uppgift. En förutsättning för den föreslagna regleringen är alltså att den ryms inom det område som får regleras genom lag enligt de nämnda delegationsbestämmelserna i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

Möjligheten att i lag föreskriva krav på legitimt behov framgår inte uttryckligen av 1 kap. 9 § 4 tryckfrihetsförordningen. I förarbetena till bestämmelsen uttalas dock att det förhållandet att förbud kan föreskrivas

mot integritetskränkande offentliggörande också innefattar möjlighet att föreskriva mindre omfattande begränsningar och att förena dessa med föreskrifter om påföljd (prop. 1973:123 s. 50).

Enligt *Justitiekanslern* kan det inte anses utgöra ett otillbörligt intrång i den enskildes personliga integritet att lämna ut en kreditupplysning till en person som inte har ett legitimt behov av den; lagändringen omfattas därför inte av delegationsbestämmelsen utan måste föregås av en grundlagsändring.

Regeringen gör dock bedömningen att ett utlämnande av en kreditupplysning, till annan än den som har ett legitimt behov av den, utgör ett intrång i den enskildes personliga integritet som är så opåkallat och påtagligt att det är att anse som otillbörligt. Den aktuella lagändringen är också väl förenlig med delegationsbestämmelsens syfte, att i kreditupplysningslagen kunna föreskriva inskränkningar på grundlagens område till skydd för den enskildes personliga integritet. I förarbetena till bestämmelsen framhålls att informationen i kreditupplysningspublikationer är av sådan art att tryckfrihetsrättsliga hänsyn gör sig gällande i betydligt mindre grad än annars medan intresset att skydda den enskildes personliga integritet framträder med särskild styrka (prop. 1973:123 s. 49). Motsvarande bör också gälla för tillhandahållanden av kreditupplysningar ur databaser på sätt som anges i yttrandefrihetsgrundlagen. Regeringens slutsats är alltså att den föreslagna lagändringen om krav på legitimt behov faller inom det område som får regleras i lag.

När det gäller kravet att lämna en kreditupplysningskopia gör sig i huvudsak samma överväganden gällande som i fråga om legitimt behov. För de enskilda som berörs innebär kravet att det finns möjlighet att kontrollera att de uppgifter som lämnas om dem är korrekta och fullständiga och att de regler som gäller för verksamheten har iakttagits, t.ex. att den som har mottagit kreditupplysningen har ett legitimt behov. Denna möjlighet till insyn och kontroll är viktig för skyddet för den enskildes personliga integritet.

Möjligheten att i lag meddela föreskrifter om rättelse av oriktig eller missvisande uppgift framgår uttryckligen av delegationsbestämmelsen.

Sammanfattningsvis gör alltså regeringen bedömningen att de i promemorian föreslagna ändringarna i kreditupplysningslagen kan genomföras utan grundlagsändring.

Det bör tilläggas att lagändringarna rörande krav på legitimt behov, kreditupplysningskopia samt rättelse och komplettering endast träffar sådan kreditupplysningsverksamhet som är yrkesmässig (jfr de nämnda delegationsbestämmelserna i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen). Om kreditupplysningar lämnas genom offentliggörande i t.ex. nyhetsförmedling, gäller alltså inte kraven.

Kreditupplysningar i tekniska upptagningar som inte är anknutna till databaser berörs inte

Det kan i sammanhanget uppmärksammas att databasregeln även gäller då någon på särskild begäran tillhandahåller kreditupplysningar ur en databas indirekt genom framställning av en teknisk upptagning (1 kap. 9 § första stycket 1 yttrandefrihetsgrundlagen). Kreditupplysningar kan

också lämnas i tekniska upptagningar som är utgivna. I så fall kan grundlagsskydd enligt 1 kap. 10 § yttrandefrihetsgrundlagen gälla. Kreditupplysningarna i sådana upptagningar tillhandahålls då inte på ett sätt som avses i databasregeln i 1 kap. 9 §. Förhållandena är beträffande dessa upptagningar annorlunda och kan på många sätt likställas med kreditupplysningar i tryckt skrift. Innehållet i upptagningen är bestämt redan i samband med färdigställandet av den, vilket påverkar såväl tillgängligheten till informationen som priset för den. Intresset av att anskaffa sådana tekniska upptagningar torde vara begränsat hos andra än de som har ett legitimt behov av kreditupplysningar. Härtill kommer att de skäl av praktisk art som motiverar särregleringen för kreditupplysningar i tryckt skrift gör sig gällande även i förhållande till dessa tekniska upptagningar. Någon lagändring med avseende på sådana tekniska upptagningar föreslås därför inte. Regeringen avser dock att följa utvecklingen och vidta lämpliga åtgärder om de integritetsskyddande reglerna i kreditupplysningslagen skulle komma att kringgås.

5 Omfrågeuppgifter och mindre betalningsförsummelser i kreditupplysningar

Regeringens förslag: En s.k. omfrågeuppgift avseende en fysisk person som inte är näringsidkare ska gallras inom ett år.

Regeringens bedömning: Uppgifter om betalningsförsummelser av mindre belopp behövs för kreditprövning. Behandlingen av uppgifter om betalningsförsummelser som gäller offentligt rättsliga krav bör övervägas vidare.

Promemorians förslag i fråga om omfrågeuppgifter stämmer överens med regeringens förslag.

Kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare ska som huvudregel inte få innehålla en uppgift om betalningsförsummelse som avser en fordran om mindre än 2 500 kronor. Om uppgiften avser en fordran om mindre än 4 000 kronor, ska den gallras senast inom ett år.

Remissinstanserna: Förslaget om omfrågeuppgifter tillstyrks eller lämnas utan invändning av *Justitiekanslern*, *Kammarrätten i Sundsvall*, *Datainspektionen*, *Konsumentverket*, *Radio- och TV-verket*, *Sveriges advokatsamfund* och *Syna AB*. Förslaget avstyrks av *Finansinspektionen*, *Finansbolagens Förening*, *Svenska Bankföreningen*, *Upplysningscentralen UC AB*, *AAA Soliditet AB*, *Business Check i Sverige AB* och *Svensk Inkasso*. Dessa remissinstanser anser i huvudsak att uppgifterna är av betydelse för att kreditprövningen ska bli korrekt.

Promemorians förslag i fråga om mindre betalningsförsummelser tillstyrks av *Justitiekanslern*, *Kammarrätten i Sundsvall*, *Datainspektionen*, *Sveriges advokatsamfund*, *Vägverket* och *Syna AB*. Förslaget avstyrks av *Sveriges Riksbank*, *Kronofogdemyndigheten*, *Finansinspektionen*, *Företagarna*, *Finansbolagens förening*, *Försäkringsförbundet*, *Sparbankernas Riksförbund*, *Svensk Handel*, *Svensk Distanshandel*, *Svensk Inkasso*, *Svenska Bankföreningen* samt kreditupplysningsföretagen *AAA Soliditet*

AB, Business Check i Sverige AB, CreditSafe i Sverige AB, Upplysningscentralen UC AB och Intrum Justitia Sverige AB. I huvudsak anser dessa remissinstanser att uppgifterna är relevanta vid kreditprövning och att ett förbud eller en tidigare gallring skulle öka risken för felaktiga kreditbeslut, kreditförluster och skuldproblem för kredittagarna.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Nuvarande reglering ger ett visst integritetsskydd

En kreditgivare har intresse av att alla uppgifter som kan tänkas påvisa bristande betalningsvilja eller betalningsförmåga finns med i en kreditupplysning. Samtidigt innebär en registrering av sådana uppgifter ett intrång i den personliga integriteten. Spridning av uppgifter i kreditupplysningar kan också i enskilda fall leda till omotiverade svårigheter för personen i fråga att ingå kreditavtal. Regleringen i kreditupplysningslagen om vilka uppgifter som får lämnas i kreditupplysningar bygger på en avvägning mellan intresset av en väl fungerande kreditmarknad och intresset av att enskilda inte ska utsättas för integritetsintrång. Regleringen ska också minska risken för att enskilda personer överskulsätter sig.

För att en uppgift om en enskild ska få förekomma i en kreditupplysning fordras att den typiskt sett är av betydelse vid en kreditprövning.

När det gäller fysiska personer som inte är näringsidkare föreskrivs i kreditupplysningslagen att en kreditupplysning inte får innehålla uppgifter om andra betalningsförsummelser än sådana som har slagits fast genom en domstols eller annan myndighets avgörande eller åtgärd eller som har lett till inledande av skuldsanering eller till betalningsinställelse, konkursansökan eller ackord (7 §). Endast uppgifter om betalningsförsummelser som har fastställts på visst sätt – ofta kallade betalningsanmärkningar – får alltså lämnas ut.

Vidare ska en uppgift om en fysisk person gallras när det inte längre är nödvändigt att bevara uppgiften med hänsyn till ändamålet med behandlingen. En uppgift om en fysisk person som inte är näringsidkare ska som huvudregel gallras senast tre år efter den dag då den omständighet inträffade eller det förhållande upphörde som uppgiften avser (8 §).

Omfrågeuppgifter bör gallras tidigare

Det är vanligt förekommande att kreditupplysningsföretag registrerar och sparar en uppgift om att en kreditupplysning om en person har begärts eller lämnats ut (omfrågeuppgift). Denna uppgift kan därefter användas som information i kommande kreditupplysningar. I dag gäller att en omfrågeuppgift ska gallras senast efter tre år. I promemorian föreslås att en omfrågeuppgift ska gallras senast efter ett år.

Uppgifter om att kreditupplysningar har lämnats ut kan indikera att en kreditsökande har ytterligare kreditåtaganden eller avser att ingå sådana. Omfrågeuppgifter är alltså av betydelse vid kreditgivningen och får i princip anses relevanta vid en kreditprövning. Enligt bl.a. *Finansinspektionen* och *Datainspektionen* kan antalet omfrågeuppgifter ha betydelse

för den omfrågades kreditvärdighet. Enligt kreditupplysningsföretagen får personer som varit föremål för många upplysningar under en begränsad period oftare betalningsproblem än andra personer. Regeringen instämmer i promemorians bedömning att det skulle leda för långt att förbjuda behandlingen av omfrågeuppgifter i kreditupplysningsverksamhet.

Däremot bör den tid som omfrågeuppgifter får bevaras i kreditupplysningsföretagens register begränsas. Omfrågeuppgifter som bevaras under en lång tid leder till att en betydande mängd information kan samlas om den omfrågade, vilket utgör ett väsentligt ingrepp i den personliga integriteten. Ett stort antal omfrågningar om en person behöver inte heller nödvändigtvis vara tecken på ökad kreditrisk. En person kan under kort tid vara föremål för flera förfrågningar hos kreditupplysningsföretag utan att det i praktiken har någon betydelse för kreditvärdigheten. Det kan röra sig om högst all dagliga situationer. Ett exempel är att man kontaktar flera banker för att förhandla en kredit. Ett annat exempel är att man i samband med en flytt skaffar sig nya abonnemang av skilda slag. Det finns risk för att den flerfaldigt omfrågade får ogrundade svårigheter att ingå kreditavtal. Till detta kommer att en uppgifts ålder är av betydelse för dess relevans. En äldre omfrågeuppgift är normalt mindre relevant än en senare och därför generellt mindre betydelsefull vid en kreditprövning.

Regeringen föreslår att en omfrågeuppgift som gäller en fysisk person som inte är näringsidkare ska gallras senast efter ett år.

Uppgifter om mindre betalningsförsummelser behövs för att motverka problem med överskuldssättning

En annan fråga är om kreditupplysningar ska få innehålla uppgifter om betalningsförsummelser som avser mindre belopp. I promemorian föreslås att kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare inte ska få innehålla uppgift om en betalningsförsummelse som avser en fordran om mindre än 2 500 kronor. I promemorian görs bedömningen att skyddet för den enskildes personliga integritet behöver stärkas och att ett förbud mot att behandla sådana uppgifter inte får så stor negativ påverkan på kreditprövningen. Flera remissinstanser invänder att sådana uppgifter är relevanta och behövs för att kreditprövningarna ska bli korrekta. Vidare påtalas att belastningen på framför allt Kronofogdemyndigheten kommer att öka som en följd av direkta förfrågningar till de offentliga registren, som alltså skulle innehålla sådana uppgifter.

Regeringen konstaterar att uppgifter om betalningsförsummelser typiskt sett är relevanta för en kreditgivare också när de avser mindre belopp. På senare tid har uppmärksamats nya problem med överskuldssättning. Det gäller särskilt ungdomars skuldssättning på grund av s.k. snabbån, dvs. kreditavtal som ingås genom utväxlande av sms-meddelanden eller via Internet. Dessa lån har ofta en löptid på några månader och avser små belopp. I en departementspromemoria (Ny konsumentkreditlag, Ds 2009:67) föreslås skärpta krav på kreditprövning för att stävja de skuldssättningsproblem som snabblånen fört med sig. Det föreslås bl.a. att en kreditprövning alltid ska göras, oavsett kreditens storlek. En beloppsgräns som den i promemorian föreslagna skulle göra att uppgifter om betalningsförsummelser avseende snabbån i stor utsträck-

ning inte skulle få ingå i kreditupplysningar. För att komma till rätta med skuldsättningsproblemen är det viktigt att kunna ställa krav på kreditgivare att göra noggranna kreditprövningar. En beloppsgräns skulle alltså motverka möjligheten att genom en förbättrad kreditprövning minska de nämnda skuldsättningsproblemen. Regeringen gör därför bedömningen att det inte är lämpligt att införa ett förbud mot att behandla uppgifter om betalningsförsummelse avseende mindre belopp.

De brister i skyddet för den enskildes personliga integritet som det redogörs för i promemorian gäller särskilt uppgifter om betalningsförsummelse avseende offentligt rättsliga krav, t.ex. felparkeringsavgifter och trängselskatter. När ett sådant krav inte betalas lämnas det till Kronofogdemyndigheten för verkställighet utan att dessförinnan ha delgetts gäldenären. Då uppkommer en betalningsanmärkning. I dessa fall kan alltså gäldenären vara omedveten om skulden när en betalningsanmärkning uppkommer. Om ett offentligt rättsligt krav betalas innan Kronofogdemyndigheten vidtar en verkställighetsåtgärd, gäller en särskild sekretessreglering som innebär att uppgiften inte längre får lämnas ut i en kreditupplysning. Sekretessen gäller dock inte om ytterligare ett krav framställs inom två år (34 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400] samt 8 § tredje stycket kreditupplysningslagen).

Regeringen anser att det är lämpligare att överväga åtgärder som direkt tar sikte på bristerna i integritetsskyddet i fråga om uppgifter om betalningsförsummelse av offentligt rättsliga krav. Det kan därför bli aktuellt att återkomma med förslag för att förbättra skyddet för den enskildes personliga integritet när det gäller sådana uppgifter.

I promemorian föreslås också att en uppgift om betalningsförsummelse avseende en fysisk person som inte är näringsidkare ska gällas inom ett år om fordran är mindre än 4 000 kronor. Skälen för förslaget kan i huvudsak sägas vara att en äldre uppgift om betalningsförsummelse normalt är mindre betydelsefull för en kreditgivare samtidigt som den tid som en uppgift får förekomma också är av betydelse för den enskildes integritet. Av skäl motsvarande de som anförs ovan avseende en beloppsgräns är regeringens bedömning att en sådan tidsbegränsning inte bör införas.

6 Kreditupplysningar och kapitalkrav

Regeringens förslag: Om en kreditupplysning avseende en fysisk person lämnas ut till en bank eller något annat institut endast för beräkning av kapitalkrav för kreditrisker med en s.k. internmetod, så behöver den som avses med upplysningen inte samtidigt få information om innehållet i upplysningen och möjlighet till rättelse. Information om vem som lämnat upplysningen, vem som inhämtat den och ändamålet med inhämtandet ska dock ges utan onödigt dröjsmål.

Promemorians bedömning: Banker och andra institut som för beräkning av kapitalkrav för kreditrisker använder en internmetod har ett legitimt behov av kreditupplysningar. Även fortsättningsvis ska gälla att full-

ständig information (kreditupplysningskopia) ska sändas till den som avses med kreditupplysningen i dessa fall.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker promemorian bedömning eller har ingen invändning mot den.

Kronofogdemyndigheten, Skatteverket, Sveriges advokatsamfund, Svenska Bankföreningen, Finansbolagens Förening, Svensk Inkasso, Upplysningscentralen UC AB och AAA Soliditet AB anser att det inte bör krävas att en kreditupplysningskopia sänds till den som upplysningen avser när kreditupplysning lämnas ut för beräkning av kapitalkrav.

Skälen för regeringens förslag: För att säkra stabiliteten och effektiviteten i det finansiella systemet finns det krav på att banker, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag (institut) ska ha ett kapital som är tillräckligt stort i förhållande till de risker som verksamheten för med sig. Kapitalkrav beräknas för bl.a. kreditrisker, varmed i huvudsak avses risken för att en kredittagare inte återbetalar en kredit och förorsakar institutet förluster. Enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar kan kapitalkravet för kreditrisker beräknas med hjälp av en s.k. internmetod.

Enligt internmetoden ska instituten bygga upp egna interna riskklassificeringssystem och med stöd av dessa beräkna värdet på ett antal faktorer som påverkar risken, varigenom kapitalkravet fastställs. Det fordras bl.a. att institutets riskklassificeringssystem är tillförlitliga. Institutet samlar därför löpande in information om sina kunders kreditvärdighet. Institutet ska ompröva riskklassificeringarna när de får ny information som väsentligt påverkar bedömningen av dem och i vart fall en gång om året. För att använda internmetoden behöver instituten alltså göra kreditbedömningar av de enskilda kunderna.

I förarbetena till kreditupplysningslagen uttalas att det i lagen inte på ett uttömmande sätt kan anges i vilka fall en beställare ska anses ha ett legitimt behov av en kreditupplysning. Som exempel nämns fall då beställaren behöver kreditupplysningen för kreditbedömning eller kreditbevakning samt fall där det mellan den enskilde och beställaren föreligger eller förbereds ett avtal eller annat rättsförhållande som nödvändiggör en riskbedömning av ekonomisk art (prop. 1973:155 s. 104). Av detta följer att en bank eller annat institut som beställer en kreditupplysning för beräkning av kapitalkrav enligt internmetoden får anses ha ett legitimt behov. Det är inte lämpligt att i kreditupplysningslagen särskilt ange detta.

I promemorian görs bedömningen att kravet på att ett meddelande samtidigt ska sändas till den som avses med en kreditupplysning bör gälla också när en kreditupplysning lämnas ut för beräkning av kapitalkrav. Detta krav uppfylls i regel genom att kreditupplysningsföretaget sänder en kopia av kreditupplysningen jämte uppgifter om vem som bedriver kreditupplysningsverksamheten, ändamålet med behandlingen, möjligheten till rättelse och vem som begärt upplysningen (11 § första stycket kreditupplysningslagen). Flera remissinstanser anser att det, bl.a. av kostnadsskäl och risk för oro hos institutens kunder, inte bör krävas att ett sådant meddelande (kreditupplysningskopia) skickas till den som upplysningen avser när en kreditupplysning lämnas ut till ett institut endast för beräkning av kapitalkrav.

När en kreditupplysning inhämtas endast för beräkning av kapitalkrav har den kreditprövning som institutet gör på grundval av upplysningen inte någon ekonomisk betydelse för den person som upplysningen avser. Behovet för den enskilde att genast få en kreditupplysningskopia för kontroll och rättelse av uppgifterna är därför mindre än om upplysningen inhämtas inför ingåendet av ett kreditavtal med kunden. Av integritets-skäl bör dock den person som upplysningen avser i vart fall få kännedom om att den inhämtats.

I dessa fall bör det enligt regeringens bedömning vara tillräckligt att kreditupplysningsföretaget utan onödigt dröjsmål ser till att den person som upplysningen avser meddelas om vem som bedriver kreditupplysningsverksamheten, ändamålen med behandlingen och vem som har begärt upplysningen. Om den enskilde begär det, bör dock fullständig information om innehållet i upplysningen och möjlighet till rättelse lämnas ut.

7 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 augusti 2010. Kravet på att sända rättelse eller komplettering av en oriktig eller missvisande uppgift som tillhandahållits ur en databas enligt 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen ska inte gälla om kreditupplysningen har lämnats före ikraftträdandet.

Promemorians förslag innehåller inga övergångsbestämmelser.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker promemorians förslag eller har ingen invändning mot det. *Kronofogdemyndigheten*, *Svenska Bankföreningen* och *Upplysningscentralen UC AB* anser att det behövs en längre tid för anpassning till den nya regleringen, särskilt på grund av promemorians förslag om gallring av uppgifter om mindre betalningsförsummelse.

Skälen för regeringens förslag: Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Mot bakgrund av att något förslag rörande mindre betalningsförsummelse inte läggs fram behövs det inte någon längre tid för kreditupplysningsföretagen och andra berörda att anpassa sina system m.m. till den nya regleringen.

En övergångsbestämmelse bör införas när det gäller kravet på att tillställa var och en som tagit del av en felaktig uppgift i en kreditupplysning rättelse eller komplettering. Detta krav bör inte gälla för en kreditupplysning som tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen före ikraftträdandet.

Omfrågeuppgifter som avser en fysisk person som inte är näringsidkare bör gallras senast vid ikraftträdandet, om uppgiften då är äldre än ett år från dagen för begäran om upplysningen.

Kravet på legitimt behov och kreditupplysningskopia enligt 9 resp. 11 §§ kreditupplysningslagen bör gälla kreditupplysningar som tillhandahålls ur databaser på sätt som avses i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen från ikraftträdandet. Dessa ändringar innebär att det straffbara området

enligt 19 § utvidgas. Av grunderna för 5 § brottsbalkens promulgationslag följer att de nya bestämmelserna inte får tillämpas på ett sådant sätt att de ges retroaktiv verkan.

Möjligheten att lämna begränsad information när en kreditupplysning lämnas ut för beräkning av kapitalkrav bör gälla för upplysningar som lämnas ut efter ikraftträdandet.

I dessa avseenden behövs alltså ingen övergångsreglering.

8 Förslagets konsekvenser

Konsekvenser för kreditupplysningsföretag

Företagen kan få ökade kostnader när kreditupplysningar tillhandahålls enligt databasregeln i yttrandefrihetsgrundlagen, eftersom sådant tillhandahållande i dag undantas från kreditupplysningslagens integritetskyddande bestämmelser om legitimt behov, kreditupplysningskopia samt meddelande vid rättelse och komplettering. Detta får dock anses vara en nödvändig anpassning av verksamheten till den reglering som bör gälla för skydd av den enskildes personliga integritet. Mot bakgrund av att flera av företagen har träffat en överenskommelse om att bortse från de nämnda undantagen i vissa fall, blir omställningen begränsad. Förutsättningarna för en konkurrens på lika villkor mellan kreditupplysningsföretagen förbättras i och med att samma regler kommer att gälla i relevanta delar oavsett på vilket sätt verksamheten bedrivs. I och med att promemorians förslag i fråga om mindre betalningsförsummelse inte läggs fram, undviks kostnader för omställning av kreditupplysningsföretagens datasystem. Förslaget om förkortad gallringstid för vissa omfrågeuppgifter bedöms endast föra med sig en övergångskostnad i samband med anpassningen till den nya bestämmelsen. Regleringen om meddelande i samband med kreditupplysningar som lämnas för beräkning av kapitalkrav innebär en förenkling som gör att företagens skyldighet kan fullgöras till lägre kostnader.

Det finns f.n. ett tjugotal företag som har tillstånd från Datainspektionen att bedriva kreditupplysningsverksamhet. Ingen särskild hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning.

Konsekvenser för beställare av kreditupplysningar

Det är rimligt att förvänta att de nya kraven något kommer att påverka priserna på kreditupplysningar som lämnas via Internet. Av samma skäl som nämnts ovan är detta dock ofrånkomligt för att integritetsskyddet ska ha avsedd verkan.

Banker och andra institut berörs särskilt av förslaget om möjlighet till begränsad information till enskilda när kreditupplysningar inhämtas för beräkning av kapitalkrav (se avsnitt 6). Genom förslaget minskar kostnaderna för sådana upplysningar.

Konsekvenser för enskilda som avses i kreditupplysningar

Genom förslagen stärks skyddet för enskildas personliga integritet. Oro hos enskilda för integritetskränkningar torde minska, varför allmänhetens förtroende för branschen och tillsynen över den också torde stärkas. En effektiv kreditprövning motverkar risken för överskuldssättning hos enskilda. Förslaget om meddelande vid kreditupplysning för beräkning av kapitalkrav medför att skyddet för den personliga integriteten och enskildas behov av information balanseras mot intresset av att hålla ned kostnaderna.

Statsfinansiella konsekvenser

De föreslagna ändringarna i kreditupplysningslagen bedöms inte öka kostnaderna för det allmänna. Datainspektionen förväntas fullgöra sin tillsynsverksamhet över kreditupplysningsföretagen utan att resursbehovet påverkas. Eventuella merkostnader finansieras inom Datainspektionens anslagsram.

Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms inte medföra något behov av speciella informationsinsatser.

9 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

8 § En uppgift om en fysisk person ska gallras när det inte längre är nödvändigt att bevara uppgiften med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

En uppgift om en fysisk person som inte är näringsidkare ska gallras senast tre år efter den dag då den omständighet inträffade eller det förhållande upphörde som uppgiften avser. *Rör uppgiften en begäran om eller ett utlämnande av en kreditupplysning, ska den dock gallras senast ett år efter den dag då begäran framställdes. Gäller uppgiften skuldsanering, ska den gallras senast fem år efter den dag då skuldsaneringen beviljades eller, om en betalningsplan enligt skuldsaneringslagen (2006:548) löper under längre tid, senast den dag då planen löper ut.*

En uppgift som har inhämtats från Kronofogdemyndigheten i dess verksamhet med indrivning och utsökning ska gallras när den inte omfattas av undantaget från sekretess i 34 kap. 1 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). En uppgift som har inhämtats från Kronofogdemyndigheten ska också gallras när den har blockerats av Kronofogdemyndigheten med stöd av 3 kap. 3 a § lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om gallring av uppgifter om fysiska personer.

En ändring görs i paragrafens *andra stycke* som gäller uppgifter om personer som inte är näringsidkare. I andra meningen finns en ny bestämmelse om uppgifter som rör en begäran om eller ett utlämnande av en kreditupplysning, s.k. omfrågeuppgifter. Alla uppgifter som på något sätt rör dessa förhållanden träffas av bestämmelsen, oavsett hur den som för registret väljer att anteckna det. Exempelvis omfattas också en uppgift om att en begäran har prövats i fråga om legitimt behov enligt 9 §. En omfrågeuppgift måste gallras senast ett år efter dagen för begäran. Det är alltså tidpunkten för begäran som är avgörande för när ettårsfristen inträffar och gallring ska ske. Detta gäller även om uppgiften avser utlämnandet av kreditupplysningen och den tidpunkten har angetts.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

9 § Kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare får inte lämnas ut, om det finns anledning att anta att upplysningen kommer att användas av någon annan än den som på grund av ett ingånget eller ifrågasatt kreditavtal eller av någon liknande anledning har behov av upplysningen.

Första stycket gäller inte offentliggörande av en kreditupplysning på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, utom när upplysningen tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 9 § den lagen.

Paragrafen behandlar frågan under vilka omständigheter en kreditupplysning om en fysisk person som inte är näringsidkare får lämnas ut.

Av *första stycket* följer att en sådan kreditupplysning inte får lämnas ut till någon annan än den som på grund av vissa angivna skäl har behov av den (s.k. legitimt behov). I *andra stycket* finns undantag från denna bestämmelse. Om ett utlämnande av en kreditupplysning sker genom offentliggörande på sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen gäller inte kravet. Kravet gäller inte heller om tillhandahållandet sker genom offentliggörande på ett sådant sätt som avses i yttrandefrihetsgrundlagen, utom när upplysningen tillhandahålls ur en databas på ett sätt som avses i 1 kap. 9 § den lagen. En sådan upplysning, som alltså omfattas av kravet på legitimt behov, kan tillhandahållas beställaren på olika sätt. Denne kan få upplysningen t.ex. på Internet eller indirekt genom framställning av en teknisk upptagning.

Övervägandena finns i avsnitt 4.

11 § När en kreditupplysning om en fysisk person lämnas ut, ska till den som avses med upplysningen samtidigt och kostnadsfritt sändas ett skriftligt meddelande om

1. vem som bedriver kreditupplysningsverksamheten,
2. ändamålen med behandlingen,
3. de uppgifter, omdömen och råd som upplysningen innehåller om honom eller henne,
4. möjligheten att få rättelse av de uppgifter som rör honom eller henne, och
5. vem som har begärt upplysningen.

Om kreditupplysningen lämnas ut till ett svenskt kreditinstitut eller värdepappersbolag, eller till ett motsvarande utländskt företag, för att användas endast som underlag för beräkning av kapitalkrav för kreditrisker med en sådan metod som avses i 4 kap. 7 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, får meddelandet sändas senare men utan onödigt dröjsmål och begränsas till information enligt första stycket 1, 2 och 5. Om den som avses med

upplysningen begär det, ska även information enligt 3 och 4 sändas till honom eller henne.

Första och andra styckena gäller också när en kreditupplysning lämnas om ett handelsbolag eller kommanditbolag.

Första–tredje styckena gäller inte kreditupplysningar som lämnas genom offentliggörande på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, utom när upplysningarna tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 9 § den lagen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet att när en kreditupplysning lämnas ut informera den person som avses med upplysningen. Skyldigheten uppfylls i regel genom att en kopia på kreditupplysningen med kompletterande information sänds till personen i fråga.

I paragrafen ändras styckeindelningen. I andra stycket finns en ny mer begränsad informationsplikt när en kreditupplysning om en fysisk person har lämnats ut för beräkning av kapitalkrav för kreditrisker. Sådana krav gäller för vissa institut enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Bestämmelsen gäller när kapitalkraven beräknas med hjälp av en s.k. internmetod. Detta framgår av hänvisningen till 4 kap. 7 § i nämnda lag. Begränsningen omfattar bara fall när ett institut inhämtat en kreditupplysning för att göra en kreditprövning för beräkning av kapitalkrav. En förutsättning är alltså att kreditupplysningsföretaget förvisar sig om att kreditupplysningen inte används för annat ändamål. Om institutet ska använda kreditupplysningen för något annat ändamål, ska ett meddelande enligt paragrafens första stycke sändas.

Genom bestämmelsen görs alltså ett undantag från kravet enligt första stycket på att samtidigt med kreditupplysningen sända ett meddelande med samtliga där angivna uppgifter till den som avses med kreditupplysningen. Personen i fråga ska dock utan onödigt dröjsmål meddelas när en kreditupplysning har lämnats ut. Kreditupplysningsföretagets skyldighet kan fullgöras genom att det institut som inhämtat upplysningen sänder meddelandet på det sätt som normalt används för skriftlig kommunikation med kunden, t.ex. med post eller via Internet, och i samband med att annan information lämnas. Av meddelandet måste framgå vem som lämnat ut kreditupplysningen, ändamålet med behandlingen, dvs. att den inhämtats för beräkning av kapitalkrav, samt vem som har begärt upplysningen. Om den enskilde begär det, ska även information enligt första stycket 3 och 4 sändas till denne, dvs. information om innehållet i upplysningen och möjligheten till rättelse. I meddelandet bör den enskilde informeras om detta och vart han eller hon kan vända sig för att få informationen.

En ändring görs också i paragrafens nya tredje stycke. Ändringen innebär att den nya bestämmelsen om meddelanden i andra stycket är tillämplig även när en kreditupplysning om ett handelsbolag eller kommanditbolag lämnas ut för beräkning av kapitalkrav.

I paragrafens fjärde stycke finns ett undantag från kravet på information när kreditupplysningen offentliggörs på sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen. Undantaget gäller dock inte för alla slags offentliggöranden enligt yttrandefrihetsgrundlagen. Om en kreditupplysning offentliggörs genom att den tillhandahålls

ur en databas på ett sätt som avses i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen, gäller kravet på information till den som upplysningen avser.

Övervägandena finns i avsnitten 4 och 6.

12 § Finns det anledning att misstänka att en uppgift som behandlas i kreditupplysningsverksamhet eller som har lämnats i en kreditupplysning under den senaste tolv månadersperioden är oriktig eller missvisande, eller att den annars har behandlats i strid med denna lag, ska den som bedriver verksamheten utan dröjsmål vidta skäliga åtgärder för att utreda förhållandet.

Visar det sig att uppgiften är oriktig eller missvisande, eller att den annars har behandlats i strid med lagen, ska den, om den förekommer i register, rättas, kompletteras eller uteslutas ur registret.

Om en oriktig eller missvisande uppgift har tagits in i en kreditupplysning som lämnats ut, ska rättelse eller komplettering så snart det kan ske tillställas var och en som under den senaste tolv månadersperioden fått del av uppgiften. Detta gäller inte offentliggörande av en kreditupplysning på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, utom när upplysningen tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 9 § den lagen.

Har uppgiften under den senaste tolv månadersperioden lämnats i en periodisk skrift eller i en kreditupplysningsverksamhet som bedrivs genom återkommande offentliggöranden enligt yttrandefrihetsgrundlagen, ska rättelse eller komplettering så snart det kan ske införas i ett följande nummer av skriften eller motsvarande form av offentliggörande enligt yttrandefrihetsgrundlagen.

Andra-fjärde styckena gäller inte om uppgiften uppenbarligen saknar betydelse för bedömningen av vederbörandes vederhäftighet i ekonomiskt hänseende.

Har en fråga om rättelse eller liknande åtgärd tagits upp efter framställning från den som uppgiften avser, ska denne kostnadsfritt underrättas om huruvida en sådan åtgärd vidtagits.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka åtgärder den som bedriver kreditupplysningsverksamhet ska vidta när uppgifter är oriktiga, missvisande eller annars har behandlats i strid med kreditupplysningslagen.

I paragrafen ändras styckeindelningen. I det nya *tredje stycket* görs en ändring i sak. Ändringen innebär att skyldigheten att sända en rättelse eller komplettering till alla som under den senaste tolv månadersperioden fått del av en oriktig eller missvisande uppgift som tagits in i en kreditupplysning ska gälla även när den tillhandahållits ur en databas på ett sätt som avses i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Paragrafen har också ändrats språkligt.

Övervägandena finns i avsnitt 4.

19 § Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bedriver kreditupplysningsverksamhet utan att ha rätt till det enligt 3 §,
2. bryter mot 6–9 §§, 13 § första stycket eller andra stycket första meningen eller 16 § tredje stycket,
3. bryter mot ett villkor som har meddelats enligt 4 § andra stycket, 13 § andra stycket andra meningen eller 17 § första stycket, eller
4. lämnar en osann uppgift i sådana fall som avses i 10 § eller 16 § andra stycket eller i ett meddelande enligt 11 §.

Till böter döms den som genom oriktiga uppgifter uppsåtligen föranleder att någon som bedriver kreditupplysningsverksamhet, i annat fall än *de* som undantogs i 9 § andra stycket, lämnar ut en kreditupplysning utan att ha grund till detta enligt 9 § första stycket. Till samma straff döms den som genom att utnyttja

uppgifter hos någon som bedriver kreditupplysningsverksamhet uppsåtligen bereder sig tillgång till en kreditupplysning utan att ha grund till detta enligt 9 § första stycket. I ringa fall döms dock inte till ansvar.

Paragrafen innehåller straffbestämmelser vid överträdelse av vissa bestämmelser i lagen.

Som en följd av ändringen i 9 § vidgas det straffbara området som bestäms i förevarande paragraf till att gälla även då en kreditupplysning tillhandahålls ur en databas på sätt som avses i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen. Detta innebär att det är straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet ur databaser på ett sätt som avses i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen lämna ut kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare, t.ex. via en hemsida på Internet, om det finns anledning att anta att upplysningen kommer att användas av någon annan än den som har ett legitimt behov enligt 9 § första stycket.

Som en följd av ändringen i 11 § fjärde stycket är det även straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet lämna en osann uppgift i ett meddelande enligt 11 §, i de fall kreditupplysningen tillhandahålls ur en databas på ett sätt som avses i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Vidare är det straffbart att genom oriktiga uppgifter uppsåtligen föranleda någon som bedriver kreditupplysningsverksamhet att lämna ut en kreditupplysning ur en databas på sätt som avses i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen, utan att det finns något legitimt behov enligt 9 § första stycket.

Med anledning av den nya utformningen av 9 § görs några redaktionella ändringar i andra stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 4.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2010.

2. I fråga om rättelse eller komplettering av en uppgift i en kreditupplysning som lämnats före ikraftträdandet gäller 12 § i dess äldre lydelse.

Lagändringarna träder enligt *punkten 1* i kraft den 1 augusti 2010. Det innebär att omfrågeuppgifter som avser en fysisk person som inte är näringsidkare ska gallras senast vid den tidpunkten om uppgiften då är äldre än ett år från dagen för begäran om upplysningen. Kraven på legitimt behov och kreditupplysningskopia enligt 9 resp. 11 §§ när kreditupplysning tillhandahålls ur databaser på ett sätt som avses i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen gäller också från ikraftträdandet. Ändringarna innebär att det straffbara området utvidgas. Av grunderna för 5 § brottbalkens promulgationslag följer att de nya bestämmelserna inte får tillämpas på ett sådant sätt att de ges retroaktiv verkan. Möjligheten att vid utlämnande av kreditupplysningar endast för beräkning av kapitalkrav inte samtidigt lämna fullständig information till den som avses med upplysningen gäller för kreditupplysningar som lämnas ut efter ikraftträdandet.

Av *punkten 2* följer att rättelse eller komplettering enligt 12 § tredje stycket av en oriktig eller missvisande uppgift i en kreditupplysning som tillhandahållits ur en databas enligt 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen

inte behöver sändas till var och en som under den senaste tolvmånadersperioden tagit del av uppgiften, om upplysningen har tillhandahållits före ikraftträdandet.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

Sammanfattning av departementspromemorian (Ds 2008:34)

Bilaga 1

Teknikutvecklingen har fört med sig att kreditupplysningar numera även kan tillhandahållas genom nya medier, t.ex. via Internet, SMS eller CD-romskiva. I promemorian görs bedömningen att den enskildes integritet behöver stärkas när kreditupplysningar tillhandahålls genom nya medier som tillhandahåller kreditupplysningar via webb- eller SMS-tjänster anknutna till databaser på Internet. Gemensamt för sådan kreditupplysningsverksamhet är att den ofta bedrivs med stöd av den s.k. databasregeln i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Flera av kreditupplysningslagens (1973:1173) krav på kreditupplysningsverksamhet är därmed inte tillämpliga. Detta eftersom undantag från dessa krav gäller när kreditupplysning offentliggörs på sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen (TF) eller YGL. Mot denna bakgrund föreslås i promemorian att tre av kraven, som i dag således inte gäller när kreditupplysning offentliggörs på sätt som avses i TF eller YGL, ska tillämpas även när kreditupplysning offentliggörs på ett sådant sätt som avses i databasregeln enligt 1 kap. 9 § YGL. För det första föreslås att beställaren av en kreditupplysning om en fysisk person som inte är näringsidkare ska ha ett legitimt behov av informationen. Som en följd av ändringen kommer tillämpningsområdet för straffbestämmelsen i kreditupplysningslagen att utvidgas. För det andra föreslås att en kreditupplysningskopia ska sändas till den omfrågade om denne är en fysisk person. För det tredje föreslås att en rättelse eller komplettering ska sändas till beställare som under den senaste tolv månadersperioden tagit del av oriktiga eller missvisande uppgifter. De föreslagna ändringarna bedöms kunna göras i kreditupplysningslagen utan att YGL behöver ändras.

I syfte att undvika allvarliga och orimliga konsekvenser för den enskilde av en mindre betalningsförsummelse lämnas två förslag i promemorian. Det första förslaget innebär att en generell, nedre beloppsgräns ska föras in i kreditupplysningslagen avseende vilka betalningsförsummelser en kreditupplysning om en fysisk person som inte är näringsidkare får innehålla. I dag finns inte någon sådan beloppsgräns. Innebörden av det förslaget är att kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare inte ska få innehålla uppgifter om betalningsförsummelser som avser en fordran under 2 500 kronor. Sådana uppgifter kommer därmed inte heller att få lagras i register som används i kreditupplysningsverksamhet. Det andra förslaget är att uppgift om en fysisk person som inte är näringsidkare om betalningsförsummelse som avser en fordran under 4 000 kronor ska gallras ur kreditupplysningsregistren senast inom ett år. I dag gäller att sådan uppgift ska gallras senast inom tre år.

I promemorian föreslås även att en uppgift om en fysisk person som inte är näringsidkare om att en kreditupplysning tillhandahållits avseende denne (s.k. omfrågeuppgift) alltid ska gallras senast inom ett år. I dag gäller att sådan uppgift ska gallras senast inom tre år.

I promemorian behandlas även frågan om banker och andra institut ska få inhämta kreditupplysningar för att bygga upp och uppdatera sådana riskberäkningsmodeller som krävs när kapitalkravet för kreditrisker ska

beräknas enligt den s.k. internmetoden i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Dessutom behandlas frågan om kravet att sända en kreditupplysningskopia till den omfrågade även fortsättningsvis ska gälla när kreditupplysningar lämnas ut för detta kapitaltäckningsändamål.

Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen
(1973:1173)

Härigenom föreskrivs att 7–9, 11, 12 och 19 §§ kreditupplysningslagen (1973:1173)¹ ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*7 §²

Kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare får inte innehålla uppgifter om andra betalningsförsummelser än sådana som

1. har slagits fast genom en domstols eller en annan myndighets avgörande eller åtgärd eller

1. har slagits fast genom en domstols eller en annan myndighets avgörande eller åtgärd *och som avser en fordran om minst 2 500 kronor*, eller

2. har lett till inledande av skuldsanering eller till betalningsinställelse, konkursansökan eller ackord.

Kreditupplysningar som avses i första stycket får inte heller innehålla uppgifter om kreditmissbruk, utom när krediten har lämnats av ett företag som står under Finansinspektionens tillsyn och kredittagaren i avsevärd utsträckning överskridit gällande kreditgräns eller på något annat sätt allvarligt missbrukat krediten.

Om det finns särskilda skäl, får Datainspektionen besluta att ett företag *skall* undantas helt eller delvis från bestämmelserna i första och andra styckena.

Om det finns särskilda skäl, får Datainspektionen besluta att ett företag *ska* undantas helt eller delvis från bestämmelserna i första och andra styckena.

Uppgifter som enligt bestämmelserna i första och andra styckena inte får lämnas ut får inte heller lagras i register som används i kreditupplysningsverksamhet.

*Lydelse enligt
Prop. 2007/08:116**Föreslagen lydelse*8 §³

En uppgift om en fysisk person ska gallras när det inte längre är nödvändigt att bevara uppgiften med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

En uppgift om en fysisk person som inte är näringsidkare ska gallras senast tre år efter den dag då

En uppgift om en fysisk person som inte är näringsidkare ska gallras senast tre år efter den dag då

¹ Lagen omtryckt 1981:737.

² Senaste lydelse 2006:747.

³ Senaste lydelse 2006:747.

den omständighet inträffade eller det förhållande upphörde som uppgiften avser. *En uppgift om skuldsanering ska dock alltid gallras senast fem år efter den dag då skuldsaneringen beviljades eller, om en betalningsplan enligt skuldsaneringslagen (2006:548) löper under längre tid, senast den dag då planen löper ut.*

den omständighet inträffade eller det förhållande upphörde som uppgiften avser.

Oavsett vad som sägs i andra stycket, ska uppgiften alltid gallras senast inom

1. ett år om den gäller en betalningsförsummelse för vilken fordran understiger 4 000 kronor,

2. ett år om den gäller att en kreditupplysning tillhandahållits, eller

3. såvitt avser en uppgift om skuldsanering, fem år efter den dag då skuldsaneringen beviljades eller, om en betalningsplan enligt skuldsaneringslagen (2006:548) löper under längre tid, senast den dag då planen löper ut.

En uppgift som inhämtats från Kronofogdemyndigheten i dess verksamhet med indrivning och utsökning ska gallras när den inte omfattas av undantaget från sekretess i 9 kap. 19 § första stycket andra meningen sekretesslagen (1980:100). En uppgift som inhämtats från Kronofogdemyndigheten ska också gallras när den har blockerats av Kronofogdemyndigheten med stöd av 3 kap. 3 a § lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet.

Nuvarande lydelse

Kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare får inte lämnas ut, om det finns anledning att anta att upplysningen kommer att användas av någon annan än den som på grund av ett ingånget eller ifrågasatt kreditavtal eller av någon liknande anledning har behov av upplysningen. *Vad som nu har sagts gäller inte*

Föreslagen lydelse

9 §⁴

Kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare får inte lämnas ut, om det finns anledning att anta att upplysningen kommer att användas av någon annan än den som på grund av ett ingånget eller ifrågasatt kreditavtal eller av någon liknande anledning har behov av upplysningen.

⁴ Senaste lydelse 1997:556.

offentliggörande av en kreditupplysning på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

Första stycket gäller inte offentliggörande av en kreditupplysning på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, utom när den tillhandahålls enligt 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen.

11 §⁵

När en kreditupplysning om en fysisk person lämnas ut, *skall* till den som avses med upplysningen samtidigt och kostnadsfritt sändas ett skriftligt meddelande om

- a) vem som bedriver kreditupplysningsverksamheten,
- b) ändamålen med behandlingen,
- c) de uppgifter, omdömen och råd som upplysningen innehåller om honom,
- d) möjligheten att få rättelse av de uppgifter som rör honom, och
- e) vem som har begärt upplysningen.

Vad som sägs i första stycket gäller också när en kreditupplysning lämnas om ett handelsbolag eller kommanditbolag.

Vad som sägs i första och andra styckena gäller inte kreditupplysningar som lämnas genom offentliggörande på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

När en kreditupplysning om en fysisk person lämnas ut, *ska* till den som avses med upplysningen samtidigt och kostnadsfritt sändas ett skriftligt meddelande om

1. vem som bedriver kreditupplysningsverksamheten,
2. ändamålen med behandlingen,
3. de uppgifter, omdömen och råd som upplysningen innehåller om honom,
4. möjligheten att få rättelse av de uppgifter som rör honom *eller henne*, och
5. vem som har begärt upplysningen.

Vad som sägs i första och andra styckena gäller inte kreditupplysningar som lämnas genom offentliggörande på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, *utom när de tillhandahålls enligt 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen.*

12 §⁶

Finns det anledning att misstänka att en uppgift som behandlas i kreditupplysningsverksamhet eller som har lämnats i en kreditupplysning under den senaste tolv-

Finns det anledning att misstänka att en uppgift som behandlas i kreditupplysningsverksamhet eller som har lämnats i en kreditupplysning under den senaste tolv-

⁵ Senaste lydelse 2001:164.

⁶ Senaste lydelse 2001:164.

månadersperioden är oriktig eller missvisande, eller att den annars har behandlats i strid med denna lag, *skall* den som bedriver verksamheten utan dröjsmål vidta skäliga åtgärder för att utreda förhållandet.

Visar det sig att uppgiften är oriktig eller missvisande, eller att den annars har behandlats i strid med lagen, *skall* den, om den förekommer i register, rättas, kompletteras eller uteslutas ur registret. *Har en oriktig eller missvisande uppgift tagits in i en kreditupplysning som lämnats på annat sätt än som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, skall rättelse eller komplettering så snart det kan ske tillställas var och en som under den senaste tolvmånadersperioden fått del av uppgiften. Har uppgiften under den senaste tolvmånadersperioden lämnats i en periodisk skrift eller i en kreditupplysningsverksamhet som bedrivs genom återkommande offentliggöranden enligt yttrandefrihetsgrundlagen, skall rättelse eller komplettering så snart det kan ske införas i ett följande nummer av skriften eller motsvarande form av offentliggörande enligt yttrandefrihetsgrundlagen. Vad som sägs i detta stycke gäller dock inte, om uppgiften uppenbarligen saknar betydelse för bedömningen av vederbörandes vederhäftighet i ekonomiskt hänseende.*

månadersperioden är oriktig eller missvisande, eller att den annars har behandlats i strid med denna lag, *ska* den som bedriver verksamheten utan dröjsmål vidta skäliga åtgärder för att utreda förhållandet.

Visar det sig att uppgiften är oriktig eller missvisande, eller att den annars har behandlats i strid med lagen, *ska* den, om den förekommer i register, rättas, kompletteras eller uteslutas ur registret.

Om en oriktig eller missvisande uppgift har tagits in i en kreditupplysning som lämnats, ska rättelse eller komplettering så snart det kan ske tillställas var och en som under den senaste tolvmånadersperioden fått del av uppgiften. Det gäller dock inte om kreditupplysningen har lämnats på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefri-

hetsgrundlagen, utom när den tillhandahållits enligt 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Har uppgiften under den senaste tolv månadersperioden lämnats i en periodisk skrift eller i en kreditupplysningsverksamhet som bedrivs genom återkommande offentliggöranden enligt yttrandefrihetsgrundlagen, ska rättelse eller komplettering så snart det kan ske införas i ett följande nummer av skriften eller motsvarande form av offentliggörande enligt yttrandefrihetsgrundlagen.

Vad som sägs i andra–fjärde styckena gäller dock inte, om uppgiften uppenbarligen saknar betydelse för bedömningen av vederbörandes vederhäftighet i ekonomiskt hänseende.

Har en fråga om rättelse eller liknande åtgärd tagits upp efter framställning från den som uppgiften avser, *skall* denne kostnadsfritt underrättas om huruvida sådan åtgärd vidtagits.

Har en fråga om rättelse eller liknande åtgärd tagits upp efter framställning från den som uppgiften avser, *ska* denne kostnadsfritt underrättas om huruvida sådan åtgärd vidtagits.

19 §⁷

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bedriver kreditupplysningsverksamhet utan att ha rätt till det enligt 3 §,
2. bryter mot 6–9 §§, 13 § första stycket eller andra stycket första meningen eller 16 § tredje stycket,
3. bryter mot ett villkor som har meddelats enligt 4 § andra stycket, 13 § andra stycket andra meningen eller 17 § första stycket, eller
4. lämnar en osann uppgift i sådana fall som avses i 10 § eller 16 § andra stycket eller i ett meddelande enligt 11 §.

Till böter döms den som genom oriktiga uppgifter uppsåtligen föranleder att någon som bedriver kreditupplysningsverksamhet, *i annat fall än som avses i 9 § andra meningen*, lämnar ut en kreditupplysning utan att ha grund till detta enligt 9 §. Till samma straff döms den som genom att

Till böter döms den som genom oriktiga uppgifter uppsåtligen föranleder att någon som bedriver kreditupplysningsverksamhet lämnar ut en kreditupplysning utan att ha grund till detta enligt 9 §. Till samma straff döms den som genom att utnyttja uppgifter hos någon som bedriver kreditupplys-

⁷ Senaste lydelse 1997:556.

utnyttja uppgifter hos någon som bedriver kreditupplysningsverksamhet uppsåtligen bereder sig tillgång till en kreditupplysning utan att ha grund till detta enligt 9 §. I ringa fall döms dock inte till ansvar.

ningsverksamhet uppsåtligen bereder sig tillgång till en kreditupplysning utan att ha grund till detta enligt 9 §. I ringa fall döms dock inte till ansvar.

Andra stycket första meningen gäller inte när kreditupplysningen lämnas på ett sådant sätt som avses i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, utom när den tillhandahålls enligt 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2009.

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av Riksdagens ombudsmän (JO), Justitiekanslern, Hovrätten för Västra Sverige, Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Stockholms län, Finansinspektionen, Datainspektionen, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket, Konsumentverket, Radio- och TV-verket, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst, Sveriges advokatsamfund, Företagarna, Företagarförbundet, Svensk Handel, Svensk Distanshandel, Finansbolagens Förening, Svenska Bankföreningen, Svensk Inkasso, Försäkringsförbundet, Vägverket, Centrala studiestödsnämnden, Upplysningscentralen UC AB, AAA Soliditet AB (Dun & Bradstreet Sverige AB), Business Check i Sverige AB, Syna AB, Tidningsutgivarna, Institutionen för journalistik och masskommunikation vid Göteborgs universitet och Svenska Journalistförbundet.

Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att avge yttrande men har avstått från att yttra sig.

Yttranden har också inkommit från CreditSafe i Sverige AB, Intrum Justitia Sverige AB, Sveriges Riksbank, Sparbankernas Riksförbund och Swedish Direct Marketing Association.